

Burjuvazinin Planları

Michel Husson, *Politis* n°1079, 3 Aralık 2009 <http://hussonet.free.fr/bourgeois.pdf>

Türkçesi: Osman S. Binatlı

Bazı saflar hâlâ krizin kapitalizmin daha iyi bir “düzenlenmesiyle”, hatta “yeniden-kuruluşuyla” (sic) sonuçlanacağına inanıyorlardıysa eğer, banka kârlarının, piyasa işlemcilerinin primlerinin [bonus] ve spekülasyonun arsızca tekrar harekete geçmesi bu naiflerin gözünü açmış olmalı. Bu sistemin mantığı, kriz tarafından hiç kuşkusuz bozulmuş olan ancak mülk sahipleri açısından optimal kendi işleyiş koşullarını en kısa zamanda yeniden yaratmaya çalışmaktır. Burjuva devletleri – çünkü şeyleri bizzat kendi adlarıyla anmak gerekir – kendi bankalarını kurtarmak için gereken bütün parayı neredeyse hiçbir karşılığı olmaksızın boca etmişlerdir. Burada kendisini basit biçimde açığa vuran amansız bir mantık söz konusudur: temelde “demokrasileri” yöneten finans kesimidir.

İmdi, şok ciddi bir şoktur ve bu şoku emmek kolay olmayacaktır. OECD’nin son Ekonomik Perspektifler raporunu bu bakımdan bir kullanım kılavuzu, hatta bir program olarak okumak mümkündür. Rapor görece rahatlatıcı öngörülerle başlamaktadır: 2009 felakettir, 2010 çok vasattır ama “bu” (GSYİH) 2011’de aşağı yukarı eskisi gibi yeniden yükselişe geçer. Buna karşın, bu daha ziyade pembe senaryoda dahi hesaplar uzun bir vadeden önce sıfırlanmayacaktır ve dolayısıyla “çıkışı hazırlamak” gerekecektir: bu, Jørgen Elmeskov imzalı sunuş yazısının başlığıdır.

İlk hedef kamu açıklarıdır. Bütçeleri sağlıklı hale getirmek için “çoğu zaman önemli ve bazen radikal önlemler” gerekecek ama aynı zamanda bu önlemlerin “toparlanmaya zarar verecek bir tempoda uygulamaya konmaması” gerekecektir. Ayrıca, “yetkililerin sermaye piyasalarının ve hane-halklarının güvenini muhafaza etmesi” kesinlikle zorunludur. O halde, hem iyi zamanlama [timing] yapıp, hem de bu güveni kazanmak nasıl mümkün olacaktır? Bu sorunun yanıtı şu olacaktır: “kamu maliyesinin sürdürülebilirliği açısından ön planda bir rol oynaması gereken [...] uzun zamandır ertelenmiş emeklilik ve sağlık sistemi reformlarını gecikmeksizin” uygulamaya koyarak. Finansal piyasaları rahatlatacak olan işte budur; lakin hane-halkları açısından bu o kadar kesin değildir! Bunun ardından önyargılar sözlüğü devam eder. Vergiler: artırmaktan kaçınmak. Kamu kesimi: bir yandan kaynaklarını azaltırken performansını idame ettirerek etkinliği”ni iyileştirmek. Vesaire.

İkinci hedef işgücü piyasasıdır. Burada krizin telaşı içinde alınan tüm önlemlerin yeniden gözden geçirilmesi söz konusudur ve bu, sözünü sakınmadan dile getirilmektedir: “toparlanma ilerleme kaydettikçe acil önlemlerin (örneğin kısmi işsizlik tazminatı rejiminin) tedrici bir şekilde ortadan kaldırılması gerekecektir zira bu önlemlerin idame ettirilmesi ekonominin üretim kapasitesini zayıflatacaktır”. Burada siniklik kendisini hayli iğrenç biçimde ortaya koyar: “resesyon döneminde işsizliği soğurmak açısından çok faydalı olmuş, çalışma saatlerinin azaltılmasını özendiren tertibatların da aynı şekilde kalıcılışmamaları endişesiyle yakından takip edilmeleri gerekecektir”. Bu da demek oluyor ki bunlara doğrudan saldırmak gerekecektir: “işverenleri ve ücretlileri normal zamanlarda bu tür tertibatlara başvurmaktan caydırmak için yeterli karşı-teşvikler getirilmelidir”. Ama işsizlik oranlarının geri inmelerinin yıllar alacağı bir basamağı daha henüz aştıkları bir sırada “normal zamanlar” da neyin nesidir?

Bu metin küresel bir stratejinin tanımlanmasına bir katkı olarak okunmalıdır. Burjuvazinin planları bunların güya uzman haklılaştırılmalarıyla eşzamanlı olarak OECD gibi yerlerde geliştirilmektedir. Milyarder Warren Buffet kriz öncesinde şu beyanda bulunmaktaydı: “Doğru, bir sınıflar savaşı (*class warfare*) var ama bu savaşı benim sınıfım, zenginler sınıfı veriyor ve bu savaşı kazanan da biziz” (*New York Times*, 26 Kasım 2006). “Krizden çıkış” ifadesi altında hazırlanmakta olan da bu toplumsal savaşın yeni bir evresidir. Nüfusun çoğunluğu açısından ödenecek bedel ne olursa olsun “ekonominin üretim kapasitesini

zayıflatmamak”, kısaca yeniden işlerin normal işleyişine ve tatminkâr bir kâr oranına dönmek söz konusudur.